

A *Rerum novarum* 70. és a *Quadragesimo anno* 30. évfordulójára XXIII. János pápa megjelentette a *Mater et magistra* kezdetű szociális enciklikáját, ami egyértelmű állásfoglalás volt a polgári demokrácia és a polgári szabadságjogokon nyugvó társadalmi rendszer mellett. (Az egyház és az állam bölcs közreműködésével kell fokozatosan áthidalni a munka és a tőke közötti ellentéteket, amelynek fő eszköze a munkásosztály deproletarizálása. Elismerte az osztályharc létét és a munkások önvédelmi harcának és szervezkedésének jogosságát.)